

در مسیر
پیشرفت

قاچاق کالا و ارز

خلاءها
چالش‌ها
راهکارها

قرارگاه ملی مبارزه با مفاسد اقتصادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قاچاق کالا و ارز

قرارگاه ملی مبارزه با مفاسد اقتصادی

گردآورندگان:

محمد قاسمی

رسول یوسفی

fesadsetiz.ir

شناسنامه

نام اثر: خصوصی سازی

گردآورندگان: محمد قاسمی - رسول یوسفی

صفحه آرا: معین الاسوند

تیراژ: محدود

قطع: وزیری

تعداد صفحه: ۵۲

نوبت چاپ: چاپ اول - سال ۱۴۰۱

سایت: fesadsetiz.ir

شبکه‌های اجتماعی: @fesadsetiiz , @fesadsetiz_ir

۰۲۱-۶۶۴۰-۸۷۳۰

۰۹۳۸-۹۳۰-۲۳۵۸

هرگونه کپی برداری تنها با ذکر منبع مجاز می‌باشد.

فهرست

- ۵ مقدمه (مطالبات مقام معظم رهبری در رابطه با مسئله قاچاق)
- ۹ قاچاق چیست؟
- ۱۰ تبعات و آثار قاچاق
- ۱۱ چگونه و از کجا قاچاق می‌شود؟
- ۱۲ راهکار چیست؟
- ۱۵ تعاریف سامانه‌ها
- ۱۵ سامانه یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت (سامانه جامع تجارت)
- ۱۶ سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا و ارز
- ۱۷ سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری
- ۱۸ سامانه شناسه کالا
- ۱۹ سامانه شناسه رهگیری
- ۲۰ سامانه ضوابط کالایی (تجاری)
- ۲۱ سامانه‌های مرتبط با حمل و نقل (دریایی و زمینی)
- ۲۲ سامانه‌های مرتبط با عملیات گمرکی
- ۲۳ سامانه ارزی
- ۲۴ سامانه ردیابی و کنترل اصالت محصولات سلامت محور (TTAC)
- ۲۵ سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق
- ۲۶ سامانه پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز
- ۲۷ سامانه جامع پرونده‌های قاچاق کالا و ارز

- سامانه یکپارچه اموال تملیکی ۲۸
- سامانه‌های مرتبط با پیشگیری از قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی
یارانه‌ای ۲۹
- سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) ۳۱
- سامانه جامع داده‌های کشاورزی (پرتال کشاورزی) ۳۲
- سامانه‌های قانون مبارزه با قاچاق کالا (در یک نگاه) ۳۴
- وضعیت عملکرد دستگاه‌های مجری قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۳۵
- اهم مشکلات موجود در پیشبرد سامانه‌ها ۳۵
- وضعیت پیشرفت و موانع پیش روی سامانه‌های حوزه قانون مبارزه
با قاچاق کالا و ارز ۳۶

فصل اول

آشنایی با مسئله قاچاق

- بخش ۱: مقدمه
- بخش ۲: قاچاق چیست؟
- بخش ۳: تبعات و آثار قاچاق
- بخش ۴: چگونه و از کجا قاچاق می‌شود؟

مقدمه (مطالبات مقام معظم رهبری در رابطه با مسئله قاچاق):

گسترش پدیده قاچاق و تاثیر مخرب آن در امر تولید و تجارت قانونی و سرمایه گذاری و اشتغال؛ خطر جدی و بزرگی است که باید با جدیت تمام با آن مبارزه کرد و بر همه دستگاه‌هایی که به نحوی می‌توانند در این امر دخیل باشند واجب است که سهم خود را در این مبارزه ایفا کنند.

اولا باید کانون مرکزی این مبارزه در سطحی عالی نزدیک به رئیس دولت و دارای اشراف قانونی بر دستگاه‌های ذی‌ربط دولتی باشد، **ثانیا** تبلیغات متناسب و هوشمندانه و همه جانبه در خدمت این مبارزه قرار گیرد، **ثالثا** برخورد قضایی و انتظامی، قاطع و در ارتباط کامل با تصمیم‌گیری‌های آن کانون مرکزی باشد، **رابعا** عزم جدی بر این باشد که عمل قاچاقچی کاملاً برخلاف صرفه و همراه با خطر باشد و جنس قاچاق از پیش از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار، آماج اقدامات گوناگون این مبارزه قرار گیرد^۱.

باید بین سود مشروع و نا مشروع فاصله ایجاد کرد. باید جلو سودهای نامشروع - که عمدتاً به خاطر عدم تعهد و دلسوزی و همچنین لغزشهای گوناگون از سوی بعضی از مسؤولان و مدیران

^۱ فرمان رهبر معظم انقلاب در مورد مبارزه با قاچاق کالا و ارز خطاب به رئیس جمهور وقت ۱۳۸۱/۰۴/۱۲

است - گرفته شود و با پدیده قاچاق - به معنای حقیقی کلمه - مبارزه گردد. من اخیراً به مسؤولان محترم این نکته را گفته‌ام، به رئیس جمهور محترم هم آن را مؤکداً گفتم که پدیده قاچاق و قاچاق‌فروشی، ضربه به اقتصاد و هویت ملی کشور و همه برنامه‌ریزیهاست. این از لحاظ شرعی، یک عمل ممنوع و حرام قطعی است؛ چون موجب افساد است. جای مقابله با فساد قاچاق، فقط مرزها نیست. جنس قاچاق را باید دنبال کرد، تا آنجایی که در معرض فروش قرار داده میشود. جنس قاچاق، تولید داخلی را تضعیف، اشتغال ناسالم را ترویج و اشتغال سالم را محدود میکند.^۲

قاچاق منحصر به قاچاق مواد مخدر نیست؛ چرا که در کنار آن، اشرار و سوءاستفاده‌چیان و فرصت‌طلبان بی‌انصاف و بی‌رحم قرار دارند. قاچاقچیان کلان هم عامل تهدیدند؛ زیرا تجارت و داد و ستد سالم کشور را تهدید میکنند. دولت و مسؤولان خود را در قبال این مسائل موظف میدانند، مردم هم باید کمک کنند. آحاد مردم عزیز این استان باید وظیفه همکاری نکردن با اشرار و قاچاقچیان را همیشه به کسانی که به‌این نکته توجه ندارند، گوشزد کنند.^۳

مبارزه‌ی جدی با قاچاق از جمله‌ی کارهای لازم در اقتصاد کشور است. مبارزه‌ی جدی با بدحساب‌های بانکی؛ یک عده‌ای هستند از تسهیلات بانکی، بناحق و نادرست استفاده میکنند؛ برای یک کار تسهیلات میگیرند، در کار دیگری آن را مصرف میکنند که مصلحت کشور نیست؛ بعد هم بدهی خودشان را با بانک‌ها تسویه نمیکنند؛ اینها واقعاً مجرمند. بنده نمیگویم هرکسی بدهکار بانکی است مجرم است؛ نه، یکی هست ممکن است بدهکار بانکی باشد، [اولی] کمک هم باید به او کرد؛ هستند مواردی که حتی بدهکارند ولیکن بایستی کمک هم به او بکنند اما بعضی

^۲ بیانات در دیدار مسئولان وزارت‌خانه‌های صنایع و بازرگانی ۱۳۸۰/۰۴/۱۰

^۳ بیانات در دیدار مردم زاهدان ۱۳۸۱/۱۲/۰۲

هم هستند که باید مورد مؤاخذه قرار بگیرند، مورد سؤال قرار بگیرند. این کارها باید در کشور انجام بگیرد.^۴

مبارزه‌ی جدی با قاچاق - همین مسئله‌ی انهدام [کالای قاچاق] - بسیار مهم است؛ البته بعضی از مرتبطين با این مسائل، به ما گفتند که بعضی از این اقلام را میشود باز صادر کرد، [یعنی] برگرداند و صادر کرد؛ خیلی خوب، این را حرفی ندارم، یعنی من این را الان اعلام میکنم. اینکه ما گفتیم حتماً منهدم کنند جنس را، جنس قاچاق را، این شامل آن قاچاقهای جزئی و شامل این کوله‌برها و مانند اینها نیست؛ ما باندهای قاچاق و کارهای بزرگ [را میگوییم]، اینهایی که بازار کشور را تحت تأثیر قرار میدهد.^۵

[در موضوع] قاچاق، بنده به مسئولین گفته‌ام که آقا جان! وقتی شما آن باند قاچاقچی را پیدا میکنید و آن جنس کلان قاچاق را که چند هزار تن وزن آن است، وارد کشور میکنید، این جنس را جلوی چشم همه آتش بزنید؛ ضربه بزنید به قاچاقچی، به جنس دارای مشابه داخلی. خوب معلوم است وقتی که جنس خارجی وارد شد - چه از مبادی ورودی قانونی مثل گمرک و امثال اینها، چه از مبادی قاچاق که متأسفانه خیلی هم زیاد است - تولید داخلی میخواهد. وقتی تولید داخلی خوابید، همین وضعی پیش می‌آید که امروز هست: جوان ما بیکار میشود، اشتغال ما کم میشود، رکود بر کشور حاکم میشود، وضع زندگی و معیشت مردم دشوار میشود. اینها را که دیگر از طریق ارتباط با آمریکا و با اروپا نمیشود حل کرد، اینها را خودمان باید حل بکنیم. اینها کارهایی است که به عهده‌ی خود ما است؛ راه این است.^۶

یکی دیگر از ارکان (تقویت تولید داخلی)، دستگاه مبارزه‌ی با قاچاق است. مسئله‌ی مبارزه‌ی با قاچاق را این همه ما تأکید کردیم؛ دولتهای مختلف از سالها پیش همین‌طور مرتب آمده‌اند

^۴ بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

^۵ بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۹۵/۰۶/۰۳

^۶ بیانات در دیدار اқشار مختلف مردم ۱۳۹۵/۰۵/۱۱

رفته‌اند؛ خوب، این کار یک کاری است که باید تحقق پیدا کند و این هم ممکن است؛ نگویند نمیشود، کاملاً نمیشود؛ جلوی قاچاق را به‌طور قاطع بگیرند. بنده یک وقتی گفتم فقط سرِ مرز دنبال قاچاق نروید؛ میلیاردها دلار امروز در داخل کشور - که حالا من چون رقم دقیقش را مختلف میگویند، نمیتوانم معین بکنم که چقدر؛ اما رقمهای گزافی گفته میشود - دارد صرف جنس قاچاق میشود. قاچاق را از لب مرز و از پیش از مرز تا داخل مغازه دنبال کنید. این، یک قلم بسیار مهم است؛ یک کار بسیار مهم است. و آن کسانی که این کار را بکنند، آنها هم دارند مجاهدت میکنند، آنها هم دارند عبادت میکنند؛ این هم حسنه است.^۷

ما تا حالا در مبارزه با قاچاق خیلی جدی عمل نکرده‌ایم، مراد من از قاچاق، فلان کوله‌برِ ضعیفِ بلوچستانی نیست که می‌رود آن طرف یک چیزی را برمی‌دارد روی کول خودش می‌آورد این طرف؛ اینها که چیزی نیست، اینها اهمیتی ندارد؛ با آنها مبارزه هم نشود اشکالی ندارد، من قاچاق‌های سازمان‌یافته بزرگ را می‌گوییم؛ ده‌ها کانتینر یا صدها کانتینر اجناس گوناگون قاچاق وارد کشور بشود؟ خوب، باید برویم برخورد کنیم با اینها؛ ما دولتیم، ما قدرت داریم، ما می‌توانیم؛ به‌طور جدی با اینها برخورد کنیم، یک نفر آدم مبتکر می‌آید، سرمایه‌ای هم دارد، فلان جنسی را که بسیار مصرفش در کشور زیاد است می‌خواهد تولید کند؛ می‌روند می‌گویند آقا! این را شما تولید نکن! ده میلیارد یا سی میلیارد بگیر تولید نکن؛ یا آن طرف زیر بار می‌رود و خودش را راحت می‌کند، یا اگر زیر بار نرفت، به او فشار می‌آورند و انواع و اقسام مشکلات را برایش درست می‌کنند، موانع قانونی سر راهش سبز می‌کنند، یا بالاخره در نهایت جنایت می‌کنند، به او ضربه می‌زنند و طرف را پشیمان می‌کنند. اینها چیزهای مهمی است، اینها چیزهای امنیتی است، اینها چیزهای ساده‌ای نیست، با این چیزها نمی‌شود ساده برخورد کرد. قاچاق این جوری است؛ سم تولید داخلی، قاچاق است.^۸

^۷ بیانات در دیدار جمعی از کارگران سراسر کشور ۱۳۹۴/۰۲/۰۹

^۸ دیدار با کارگران سراسر کشور ۱۳۹۵/۰۲/۸

قاچاق چیست؟

طبق قانون قاچاق هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز می‌گردد.

در حال حاضر کشور از دو نوع قاچاق رنج می‌برد:

۱- قاچاق از مبادی رسمی

۲- قاچاق از مبادی غیررسمی.

بخش اعظم قاچاق از طریق مبادی رسمی و در بستر مفاسد اداری و مالی موجود در فرآیندهای تجارت خارجی صورت می‌پذیرد.

کالای قاچاق و یکی از ابزارهای آن تحت عنوان ارز قاچاق به عنوان واسطه‌ای برای معامله کالای مذکور از سال ۱۳۱۲ که اولین قانون در این خصوص به آن زمان بازمی‌گردد، در کشور موضوعیت داشته و در چند سال اخیر به واسطه ضربه‌ای که به ارکان اقتصادی کشور وارد کرده است به عنوان یکی از بزرگترین دغدغه‌های مقام معظم رهبری مطرح بوده است.

تبعات و آثار قاچاق:

اقتصادی:

- ۱- ضربه به تولید ملی
- ۲- افزایش رقابت ناسالم اقتصادی و کاهش رغبت به تولید و فعالیت اقتصادی سالم
- ۳- کاهش سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی
- ۴- از بین رفتن سرمایه و منابع ملی
- ۵- تعطیلی کارخانه‌ها و افزایش بیکاری
- ۶- کاهش درآمدهای دولت

امنیتی:

- ۱- کاهش اعتماد عمومی و سرمایه اجتماعی نظام و در نتیجه کاهش قدرت ملی
- ۲- زمینه‌سازی نفوذ در اقتصاد کشور
- ۳- تهدید امنیت غذایی کشور

فرهنگ و سلامت:

- ۱- زمینه‌سازی نفوذ در فرهنگ جامعه و تغییر ذائقه‌های عمومی از طریق ورود و مصرف کالای خارجی
- ۲- ضربه به سلامت جامعه و تحمیل هزینه‌های مضاعف به کشور در عرصه سلامت

چگونه و از کجا قاچاق می‌شود؟

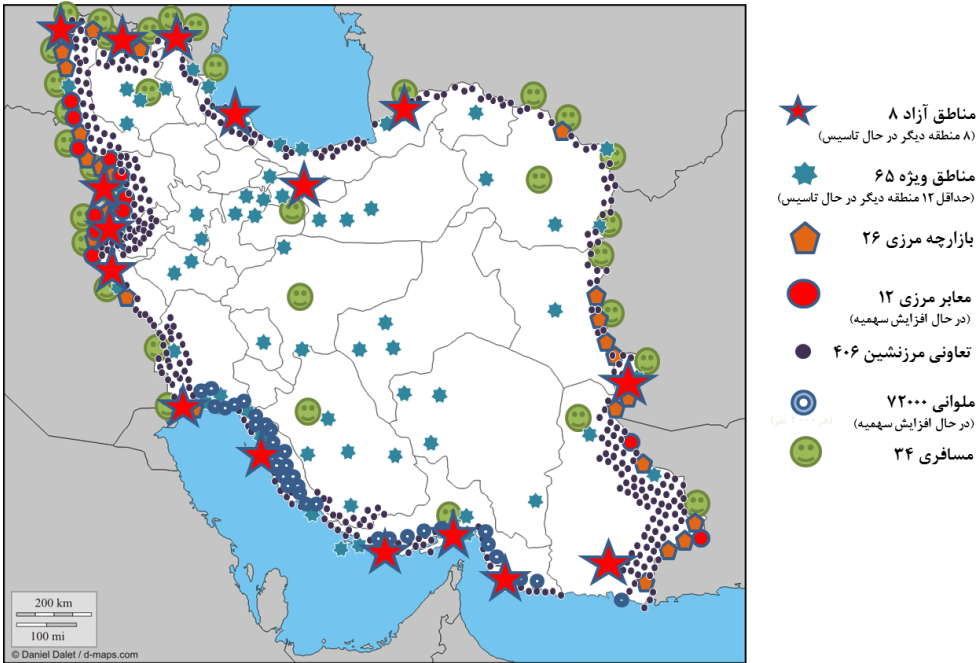
(الف) مبادی رسمی

شیوه‌ها و شگردهای قاچاق	انواع مبادی رسمی
۱- اظهار خلاف واقع	مناطق آزاد تجاری (۸)
۲- جاسازی	مناطق ویژه اقتصادی (۶۵)
۳- کم اظهاری (وزن و ارزش)	بازرجهای مرزی (۲۶)
۴- عدم اظهار صحیح	بنادر و اسکله‌های تجاری
۵- جعل اسناد و مدارک	پایانه‌های مرزی
۶- اغفال مامورین و سوءاستفاده از نواقص و نارسایی‌های بین دستگاهی	دفاتر گمرکی کوچک جنوب
۷- تبانی	فرودگاه‌های بین‌المللی
	گمرکات داخلی

(ب) مبادی غیر رسمی

مشخصات	مبادی غیر رسمی
هرمزگان: ۱۱۰ بوشهر: ۱۲۹ خوزستان: ۱۰ سیستان و بلوچستان: ۳۰	خورهای با قابلیت پهلوگیری لنج و قایق (۲۷۹ خور)
کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان	خلاهای مرزی
۱۶ معبر کوله‌بری (کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان)	معابر کوله‌بری
هرمزگان: ۲۹ بوشهر: ۱۰ خوزستان: ۴ سیستان و بلوچستان: ۶	موج شکن‌های مردمی (اسکله‌های پدافندی) - ۴۹ موج شکن

ج) سوء استفاده از معافیت‌ها و استثنائات تجاری

اکثریت حجم قاچاق از مبادی رسمی کشور صورت می‌گیرد، هرچند آمار دقیقی در این باره موجود نیست اما مسئولین، حجم قاچاق صورت گرفته از مبادی رسمی را در آمارهای مختلف بین ۷۰ الی ۹۵ درصد اعلام کرده‌اند.

فصل دوم

عنوان فصل دوم

- بخش ۱: مقدمه
- بخش ۲: تاریخچه گمرک در ایران
- بخش ۳: تعریف گمرک

مقدمه: بیانات مقام معظم رهبری درباره گمرک

[در موضوع] قاچاق، بنده به مسئولین گفته‌ام که آقا جان! وقتی شما آن باند قاچاقچی را پیدا می‌کنید و آن جنس کلان قاچاق را که چند هزار تُن وزن آن است، وارد کشور می‌کنید، این جنس را جلوی چشم همه آتش بزنید؛ ضربه بزنید به قاچاقچی، به جنس دارای مشابه داخلی. خب معلوم است وقتی که جنس خارجی وارد شد -چه از مبادی ورودی قانونی مثل گمرک و امثال اینها، چه از مبادی قاچاق که متأسفانه خیلی هم زیاد است- تولید داخلی می‌خواهد. وقتی تولید داخلی خوابید، همین وضعی پیش می‌آید که امروز هست: جوان ما بیکار میشود، اشتغال ما کم میشود، رکود بر کشور حاکم میشود، وضع زندگی و معیشت مردم دشوار میشود. اینها را که دیگر از طریق ارتباط با آمریکا و با اروپا نمیشود حل کرد، اینها را خودمان باید حل بکنیم. اینها کارهایی است که به عهده‌ی خود ما است؛ راه این است.

۱۱/۰۵/۱۳۹۵

یکی از الزامات، مبارزه‌ی جدی با قاچاق است که متأسفانه در سالهای گوناگون، این مبارزه‌ی جدی بدرستی انجام نگرفته است و باید انجام بگیرد. البته اخیراً شنیدم که وزارت اقتصاد در گمرک یک سامانه‌ای را به راه انداخته‌اند؛ نقل کرده‌اند که این سامانه بسیار مؤثر است، بسیار مفید است برای اینکه جلوی قاچاق را بگیرد؛ بسیار خوب، این کار را دنبال کنند و این کار حتماً تحقق پیدا بکند. جلوی قاچاق باید گرفته بشود. و مردم هم جنس قاچاق را، جنسی را که می‌فهمند این جنس قاچاق است، مقید باشند متعصبانه این جنس را مصرف نکنند تا قاچاقچی برایش صرفه نداشته باشد که این کار را انجام بدهد. آمارهای کارشناسان جوان ما از تأثیر مخرب واردات بر تولید کشور، آمارهای بسیار مهمی است.

کارشناس‌های جوانی هستند که در این زمینه‌ها کار میکنند و بسیار خوب می‌فهمند؛ اینها یک آماری را آوردند به بنده دادند و نشان دادند که فلان مقدار واردات، چقدر شغل را در کشور از بین می‌برد! آن وقت ما از بیکاری جوانها مینالیم؛ واردات هم همین‌طور بیخودی مثل سیل وارد کشور میشود. پس بنابراین یکی از انواع حمایت هم این است که در داخل با قاچاق و با واردات بی‌رویه مبارزه بشود.

۰۱/۰۱/۱۳۹۷

تاریخچه گمرک در ایران

تشکیلات گمرکی در ایران سابقه دیرینه دارد. در زمان اشکانیان (سده سوم قبل از میلاد) سازمان منظم گمرکی وجود داشته و شعب آن در مرزها آمار واردات را در دفاتر مخصوصی ثبت و حقوق معینی دریافت می‌کردند. در این دوره صادرات از پرداخت حقوق گمرک معاف بوده است. * در زمان ساسانیان (سده چهارم تا ششم میلادی) حقوق گمرکی به میزان یک دهم ارزش یا مقدار از واردات دریافت می‌شده است. * با ورود اسلام به ایران این رویه در سایر ممالک اسلامی رایج گردید. در دوره صفویه عوارض گمرکی کالاها با توجه به بهای آن تعیین می‌شد. از سال ۱۰۵۳ هجری شمسی (۱۶۷۴ میلادی) گمرک به صورت اجاره ای اداره می‌شد و این ترتیب بیش از دو قرن ادامه داشته است. * در سال ۱۳۳۶ هجری شمسی (۱۹۵۷ میلادی) گمرک به وزارت منظم و از ۱۳۴۵ هجری شمسی (۱۹۶۶ میلادی) از وزارت اقتصاد مجزا و به وزارت دارایی ملحق شد. هم اکنون گمرک ایران از سازمانهای وابسته به وزارت امور اقتصاد و دارایی است.

تعریف گمرک

به عنوان یک اصطلاح بین المللی شورای همکاری گمرکی گمرک را چنین تعریف نموده است:

« گمرک سازمانی است دولتی که مسئول اجرای قانون گمرک و وصول حقوق و عوارض ورودی و صدوری و همچنین واردات، ترانزیت و صادرات کالا می باشد. این اصطلاح به هریک از قسمتهای سازمان گمرک و یا ادارات اصلی یا تابعه آن نیز اطلاق می شود مثلاً در مورد مأمورین گمرک، حقوق و عوارض ورودی و صدوری و کنترل واردات یا صادرات یا هر امر دیگری که در حدود عملیات گمرکی باشد نیز به کار می رود مثل: مأمور گمرک، حقوق گمرکی، اداره گمرک و اظهار نامه گمرکی. با توجه به تعاریف به عمل آمده می توان گفت گمرک سازمانی است مالی و اقتصادی که از دیرزمان در کشورها وجود داشته و در هر زمان بنا به مقتضیات زمان و خواست حکومتهای شکل و سازمانی خاص به خود گرفته است تا به صورت فعلی درآمده است.

گمرک به طور قانونی فقط نقش تطبیق واردات و صادرات را با مقررات وضع شده برای واردات کالا و صادرات دارد. بنابراین در ورود یا صدور کالا فقط نقش گمرک آن است که:

۱- الزامات قانونی در ورود و صدور کالا توسط وارد کنندگان یا صادر کنندگان رعایت شود.

۲- محدودیتها و ممنوعیتهای وضع شده مراعات شود.

۳- معافیتها و تخفیفهای توصیه شده به موجب قانون در صورت تطبیق مشخصات کالا، به وارد یا صادرکننده داده شود.

۴- حقوق و عوارضی که وضع شده است را بطور صحیح وصول نماید.

اهداف و وظایف سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران

گمرک جمهوری اسلامی ایران سازمانی دولتی تابع وزارت امور اقتصادی و دارایی است که به عنوان مرزبان اقتصادی کشور نقش محوری و هماهنگ‌کننده را در مبادی ورودی و خروجی کشور دارد و مسئول اعمال حاکمیت دولت در اجرای قانون امورگمرکی و سایر قوانین و مقررات مربوط به صادرات و واردات و عبور (ترانزیت) کالا و وصول حقوق ورودی و عوارض گمرکی و مالیات‌های مربوطه و الزامات فنی و تسهیل تجارت است. گمرک جمهوری اسلامی ایران برای انجام وظایف قانونی خود، سطوح واحدهای اجرایی مورد نیاز را بدون رعایت ضوابط و تقسیمات کشوری و ماده (۳۰) قانون مدیریت خدمات کشوری، متناسب با حجم و نوع فعالیت‌ها تعیین می‌نماید. تشکیلات گمرک و واحدهای اجرایی متناسب با وظایف و مأموریت‌های محوله توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. گمرک جمهوری اسلامی ایران شامل ستاد مرکزی گمرک ایران و گمرک‌های اجرایی است.

ادوار رئسای گمرک جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۶۴

- محمود صانعی‌پور: ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۶
- محمود اردکانی: مهر ۱۳۶۶ تا ۱۱ شهریور ۱۳۶۸
- مرتضی محمدخان: ۱۱ شهریور ۱۳۶۸ تا ۲ آذر ۱۳۷۲

- عبدالحسین وهاجی: ۲ آذر ۱۳۷۲ تا مهر ۱۳۷۶
- مهدی کرباسیان: مهر ۱۳۷۶ تا ۲۱ مهر ۱۳۸۰
- مسعود کرباسیان: ۲۱ مهر ۱۳۸۰ تا آبان ۱۳۸۴
- محمدهاشم رهبری: آبان ۱۳۸۴ تا ۲۵ خرداد ۱۳۸۷
- اردشیر محمدی: ۲۵ خرداد ۱۳۸۷ تا ۱۵ دی ۱۳۸۹
- عباس معمارنژاد: ۱۵ دی ۱۳۸۹ تا ۱۶ شهریور ۱۳۹۲
- مسعود کرباسیان: ۱۶ شهریور ۱۳۹۲ تا مرداد ۱۳۹۶
- فرود عسگری: (سرپرست) ۳۰ مرداد ۱۳۹۶ تا ۲۵ شهریور ۱۳۹۶
- فرود عسگری: ۲۵ شهریور ۱۳۹۶ تا ۱ آذر ۱۳۹۷
- مهدی میراشرفی: ۱ آذر ۱۳۹۷ تا ۲۷ آذر ۱۴۰۰
- علیرضا مقدسی: (سرپرست) ۲۷ آذر ۱۴۰۰ تا ۲۱ دی ۱۴۰۰
- علیرضا مقدسی: ۲۱ دی ۱۴۰۰ تاکنون

وظایف و اختیارات گمرک جمهوری اسلامی ایران

- الف- اعمال سیاست‌های دولت در زمینه صادرات و واردات و عبور کالا
- ب- تشخیص و وصول حقوق ورودی و سایر وجوه قابل وصول قانونی توسط گمرک
- ایران

پ- انجام تشریفات قانونی ترخیص و تحویل کالا به صاحب یا نماینده قانونی وی و بررسی اسناد ترخیص به منظور احراز صحت شرایط ترخیص و وصول کسر دریافتی یا استرداد اضافه دریافتی

ت- کنترل و نظارت بر امر عبور کالا از قلمرو کشور ث- اجرای قوانین و مقررات مرتبط با بازارچه‌های مرزی، مرزنشینان و پبله‌وران
ج- اعمال مقررات گمرکی درباره معافیت‌ها و ممنوعیت‌ها در بخش‌های صادرات قطعی، صادرات موقت، واردات قطعی، واردات موقت، کران بری (کابوتاژ)، عبور داخلی کالا، انتقالی، معاملات پایاپای مرزی، فروشگاه‌های آزاد، بسته‌ها و پیک‌های سیاسی و پست بین‌الملل
چ- اجرای قوانین و مقررات مربوط به تخلفات و قاچاق گمرکی، کالاهای متروکه و ضبط

ح- پیش‌بینی و فراهم نمودن زیرساخت‌های مورد نیاز برای اجرا و استقرار سامانه‌ها، رویه‌ها و روش‌های نوین همچون پنجره واحد در فعالیت‌های گمرکی
خ- جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و انتشار آمار میزان واردات و صادرات کالا
د- بررسی و شناخت موانع نظام گمرکی و برنامه‌ریزی در جهت رفع آنها
ذ- اظهارنظر درباره پیش‌نویس طرح‌ها، لوایح، تصویب‌نامه‌های مرتبط با امور گمرکی
ر- اتخاذ روش‌های مناسب جهت هدایت و راهبری دعاوی حقوقی و قضایی در رابطه با امور گمرکی
ز- آموزش کارکنان و نظارت و انجام بازرسی اعمال و رفتار کارکنان گمرک، کشف تخلف و تقصیرات و اداری آنان
ژ- بازرسی از واحدهای اجرایی گمرکی و نظارت بر عملکرد آنها و ساماندهی کمی و کیفی مبادی ورودی و خروجی

- س- رسیدگی و حل اختلافات ناشی از اجرای قانون و مقررات گمرکی فی‌مابین گمرک و صاحب کالا برابر قوانین و مقررات مربوطه
- ش- گسترش ارتباطات بین‌المللی، انعقاد تفاهم‌نامه و موافقت‌نامه‌های گمرکی دو یا چندجانبه، عضویت و تعامل فعال با سازمان‌های بین‌المللی و گمرکی با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی و قوانین مربوطه
- ص- رعایت توصیه‌های سازمان جهانی گمرک، قراردادهای بازرگانی و توافقنامه‌های منعقد شده یا پایاپای در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه
- ض- رعایت مفاد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور واگذاری امور غیرحاکمیتی گمرکی به بخش‌های خصوصی و تعاونی
- ط- استفاده از فناوری‌های نوین و تجهیز اماکن گمرکی به ابزارهای پیشرفته جهت افزایش کارایی و بهبود انجام تشریفات گمرکی
- ظ- تمهیدات لازم برای تسهیل امور تجاری، تشویق صادرات و گسترش عبور کالا
- ع- تسهیل فرایندهای گمرکی با هدف توسعه گردشگری غ- انجام سایر وظایف گمرکی به موجب قانون امورگمرکی و یا سایر قوانین و مقررات

بیانیه مأموریت گمرک ج.ا.ا

گمرک ج.ا.ا سازمانی است حاکمیتی، بعنوان مرزبان اقتصادی کشور و حافظ حقوق دولت و جامعه که براساس قانون امور گمرکی، کنوانسیون‌های بین‌المللی گمرکی و سایر مقررات مرتبط، با بهره‌مندی از سرمایه‌های انسانی متعهد و کارآمد، فناوری‌های نوین، مدیریت ریسک و تعامل و هم‌گرایی مؤثر با سازمان‌های همجوار منطقه‌ای و بین‌المللی گمرکی نسبت به ارائه خدمات گمرکی

مطلوب اقدام نموده و نقش مؤثری در تصمیم سازی کلان اقتصادی و تجاری کشور ایفا می نماید. گمرک ج.ا.ا با اعتقاد به درستکاری، شفافیت و مسئولیت پذیری، و با تنظیم مطلوب رابطه کنترل استانداردهای امنیتی با الزامات روان سازی تجاری؛ به عنوان حامی فعالان اقتصادی کشور و امین دستگاه های دولتی در اعمال ضوابط کنترلی انجام وظیفه می نماید.

اهداف راهبردی گمرک جمهوری اسلامی ایران

- همسویی با سیاستهای اقتصاد مقاومتی و اهداف و راهبردهای وزارت امور اقتصادی و دارائی در جهت بهبود وضعیت اقتصادی کشور و ایجاد نظام اقتصادی کارآمد

- مشارکت فعال در تنظیم سیاست های اقتصادی و مالی کشور
- تعامل مؤثر با سازمان های داخلی و نهادهای بین المللی در جهت روان سازی تجاری

- زمینه سازی جهت افزایش سرمایه گذاری داخلی و خارجی
- تلاش در جهت بهبود محیط کسب و کار
- حمایت از تولیدات ملی
- حفاظت از سلامت و امنیت جامعه

راهبردهای گمرک ج.ا.ا:

راهبرد ۱ - افزایش توان ثروت آفرینی کشور
راهبرد ۲ - تامین مالی پایدار دولت و کاهش اتکا بودجه دولت به درآمد نفتی
راهبرد ۳ - مشارکت فعال و مؤثر در سیاست گذاری و قانون گذاری

راهبرد ۴- تقویت انضباط ، سلامت و شفافیت مالی و اداری
 راهبرد ۵- ارتقاء هم افزایی درون سازمانی و همکاری فراسازمانی
 راهبرد ۶- ایجاد و یکپارچه سازی سامانه‌های مدیریتی و عملیاتی
 راهبرد ۷- توسعه هدفمند سرمایه های انسانی و سازمانی

ترک فعل های گمرک

- عدم تبادل مؤثر اطلاعات با سامانه جامع تجارت مطابق با مواد ۳۲ و ۳۵ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
 - عدم اصلاح رویه‌های کاری و سیستمی مطابق با مواد ۲۸، ۲۹، و ۳۳ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
 -عدم ارائه اطلاعات مورد نیاز سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز مطابق با تبصره ۳ ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - عدم اهتمام جدی در هماهنگی سازمانهای زیر مجموعه و اجرای وظایف محوله علی الخصوص در مورد طرح ردیابی، رهگیری و کنترل اصالت کالای سلامت محور مطابق با تبصره ۴ ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
 - عدم ارائه اطلاعات مورد نیاز سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز مطابق با تبصره ۳ ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ساختار سازمانی

در ساختار سازمانی گمرک جمهوری اسلامی، تعدادی اداره، دفتر، معاونت و یک کمیسیون در ذیل ریاست سازمان جای دارند که شرح آن ها در ذیل می‌باشد.

۱. معاونت توسعه مدیریت و منابع، شامل: دفتر نوسازی و تحول اداری، اداره کل امور مالی و ذیحسابی، ادراه کل منابع انسانی و رفاه و اداره کل توسعه و تجهیزات
۲. معاونت برنامه ریزی و امور بین الملل، شامل: دفتر مدیریت و اطلاعات و برنامه ریزی، مرکز آموزش، تحقیقات و ظرفیت سازی و دفتر همکاری های بین المللی
۳. معاونت امور گمرکی، شامل: دفتر واردات، دفتر تعرفه، دفتر ارزش و دفتر صادرات
۴. معاونت حقوقی و نظارت: مرکز مبارزه با جرایم سازمان یافته، دفتر حقوقی، دفتر بازرسی و حسابرسی و دفتر ترانزیت
۵. دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد
۶. دفتر فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی
۷. ادراه کل حراست و امور انتظامی
۸. دفتر حوزه ریاست کل و روابط عمومی
۹. دفتر هماهنگی استان ها

مقایسه گمرک جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورها

قوانین بین المللی در سازمان جهانی گمرک به صورت کنوانسیون است. در هر کشوری تجارت اهمیت و نقشی اساسی در اقتصاد دارد. حتی تجارت خارجی بعضی از کشورها بسیار بیشتر از تولید ناخالص داخلی (GDP) این کشورهاست؛ مثلاً تجارت کشور سنگاپور ۶/۳ برابر تولید ناخالص داخلی (GDP) این کشور است. این نسبت در کشور ما تنها ۲۰ درصد است و میزان تجارت خارجی ما معادل

یک پنجم تولید ناخالص داخلی ماست. به هر حال به لحاظ اهمیت هر کشوری برای تجارت خارجی خود مقرراتی وضع می‌کند. اما در ادامه آن تعریف از گمرک، سازمان جهانی گمرک اضافه می‌کند که «گمرک مسوول اجرای مقررات صادرات و واردات است. علاوه بر این، گمرک مأمور وصول حقوق و عوارض است و برای دولت درآمد ایجاد می‌کند.» به این ترتیب تعریف گمرک مشخص شد. همه مقررات مربوط به تجارت خارجی را در کتابی منتشر می‌کنند و می‌گویند به عنوان مثال تجارت هر کالا به استاندارد، مجوز وزارت جهاد کشاورزی، مجوز وزارت بهداشت و مجوزهای دیگر نیاز دارد. گمرک هم این مقررات را اجرا می‌کند. نام این کتاب «مقررات صادرات و واردات» است. آمار فعالیت‌های تجارت خارجی نیز از سوی گمرک منتشر می‌شود و همه سازمان‌ها این آمار را از گمرک دریافت می‌کنند. همچنین گمرک کنترل‌کننده جابه‌جایی در مرزهاست؛ یعنی روی هم‌رفته هرگونه جابه‌جایی کالا و اشخاص در مرزها را کنترل می‌کند.

اقتدار گمرک در سلامت اقتصاد بسیار مهم است. در یک کشور کوچک از نظر مساحت مثل هلند که ۵۵۰ میلیارد دلار صادرات و ۵۰۰ میلیارد دلار واردات دارد، گمرک جایگاه بسیار مهمی دارد. اما ما سالانه حدود ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی و همین حدود نیز واردات داریم. یعنی هلند با ۴۰ هزار کیلومتر مساحت که از استان مازندران ما هم کوچک‌تر است ۱۰ برابر ما تجارت خارجی دارد. به هر حال جایگاه گمرک در ایران در میان سایر کشورهای جهان و با توجه به حجم واردات و صادرات کشور ما، متوسط رو به بالا محسوب می‌شود.

گمرک‌ها در کشورهای دیگر یا مستقل هستند یا عمدتاً به عنوان یک سازمان درآمدی مطرح هستند. اگر به سایت سازمان جهانی گمرک مراجعه کنید، می‌بینید جدولی دارد که نشان می‌دهد ۱۸۰ گمرک عضو زیر نظر سازمان جهانی گمرک چگونه سازمانی هستند. ۸۰ درصد از آنها زیر نظر خزانه‌داری یا وزارت دارایی

کشورها هستند که جنبه درآمدی دارند. در کشور ما هم همین طور است و گمرک جنبه اجرای مقررات و کنترل‌کننده کالاهایی را دارد که در چرخه ورود و خروج کشور ما هستند. در کشور چین گمرک این کشور، یک وزارتخانه است و چین وزیر گمرکات دارد. بیشترین واردات و صادرات دنیا را هم همین کشور چین دارد. کشور آمریکا در جایگاه دوم قرار دارد و چین با اختلاف بالاتر است. توجه کنید کشور ترکیه هم وزیر گمرک دارد. به طور کلی در همه جای دنیا این طور است که گمرک یک سازمان و نهاد قوی است، چون در واقع گمرک باید با همه سازمان‌ها و وزارتخانه‌های دیگر سروکار داشته باشد و باید آنقدر قدرت و استقلال داشته باشد که بتواند در برابر خواسته‌های غیرمنطقی نهادهای مختلف و حتی بخش‌های مختلف دولت در راستای اجرای قانون و مقررات مقاومت کند.

فصل سوم

سامانه‌های مبارزه با قاچاق

■ بخش ۱: راهکار چیست؟

■ بخش ۲: تعاریف سامانه‌ها

راهکار چیست؟

با توجه به حجم بالای قاچاق کالا و ارز در نهایت قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز پس از فراز و نشیب‌های فراوان در سال ۱۳۹۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و ابلاغ گردید. بنا به گفته کارشناسان و صاحب نظران در این حوزه، این قانون یکی از قوانین مدرن و مترقی در کشور بوده و برای اولین بار علاوه بر برخورد با متخلفین به طور مفصل به موضوع پیشگیری، مبارزه سیستمی و زیرساختی ورود کرده است، اما متأسفانه به دلایل نامعلومی تصویب آیین نامه‌های اجرایی آن با تاخیر بسیار زیادی همراه بود! (تقریباً بعد از ۳ سال). هر چند که همچنان بسیاری از احکام قانونی و آیین نامه‌های آن به اجرا نرسیده است.

متأسفانه عملکرد کشور در برخورد با قاچاق ضعیف بوده و ریسک قاچاق بسیار پایین و عمل قاچاقچی همراه با صرفه می‌باشد. این وضعیت، ریشه در دو عامل عمده دارد:

- رویکرد کشور در مبارزه با قاچاق عمدتاً مبتنی بر برخوردهای موردی با قاچاقچیان بوده و مقوله پیشگیری مغفول مانده است،
- روش‌های کشور در شناسایی و برخورد نیز عمدتاً انسان‌محور و مبتنی بر اسناد کاغذی استوار است که با توجه به قابلیت تبانی و جعل، ناکارآمد می‌باشند.

آنچه در این سند تقدیم می‌گردد طرح کلان سامانه‌های قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است که در صورت اجرای کامل ضمن تغییر متدولوژی مبارزه از سنتی و انسان‌محور به سیستمی و هوشمند، باعث خواهد شد که علاوه بر برخورد با متخلفان و قاچاقچیان، با زمینه‌ها و بسترهای تخلف و قاچاق نیز برخورد شده و بسیاری از شگردها و روش‌های قاچاق به کلی مسدود گردد و در نتیجه، رویکرد پیشگیرانه در اولویت مبارزه با قاچاق قرار گیرد.

طراحی‌های صورت گرفته دارای یک استراتژی محوری است: ایجاد شفافیت در عملیات تجارت خارجی و داخلی کشور از طریق الکترونیک و یکپارچه نمودن فرآیندهای تجاری. جان کلام این استراتژی این است که مستندسازی الکترونیک عملیات تجارت رسمی در دستگاه‌های دخیل، و تبادل الکترونیک اطلاعات بین دستگاه‌ها، اولاً منجر به پیشگیری از جعل و تبانی خواهد شد و

در نتیجه، شاهد سالم‌سازی فرآیند تجارت رسمی خواهیم بود و ثانياً منجر به شکل‌گیری یک پایگاه جامع و به‌روز از اطلاعات تجارت رسمی خواهد شد و در نتیجه، شاهد ایجاد شفافیت و شکل‌گیری زیرساخت لازم برای شناسایی سیستمی و سریع موارد تجارت غیررسمی (قاچاق) خواهیم بود.

شاه کلید موفقیت در استقرار سامانه‌ها و ایجاد شفافیت این است که هر گونه عملیات تجارت رسمی که سند مربوط به آن در سامانه‌ها به‌موقع ثبت شده است معتبر شناخته شده و سایر عملیات و اسنادی که در سامانه‌ها ثبت نشده‌اند نامعتبر بوده و در دستگاه‌ها، مراجع قانونی و محاکم قضایی قابل استناد نباشند.

از جمله اهداف و نتایج مورد انتظار از اجرای سامانه‌های می‌توان به موارد اصلی زیر اشاره

نمود:

- ۱- شفاف سازی و مستندسازی گردش کالا و ارز در چرخه تجارت داخلی و خارجی
- ۲- تامین اسناد انکار ناپذیر در مراحل مختلف رسیدگی به پرونده‌های قاچاق به صورت مستند و به لحظه
- ۳- شناسایی فرآیند قاچاق و پیشگیری از آن به صورت سیستمی و در لحظه مقتضی
- ۴- افزایش خطر پذیری فعل قاچاق با کنترل غیرممانع و بالابردن میزان کشفیات

تعاریف سامانه‌ها:

«سامانه یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت» (سامانه جامع تجارت)

دستگاه متولی: وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار: گمرک، ستاد، وزارت اطلاعات، اتاق بازرگانی و ...		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱- بندهای (الف)، (ت) و (ث) ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲- ماده ۸ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار	آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: این سامانه بستری است تا تمامی سامانه‌های دخیل در فرآیند تجارت کشور را با هم متصل کرده و از طریق آن سامانه‌ها به تبادل اطلاعات با یکدیگر بپردازند. سامانه جامع تجارت تمامی فرآیند تجاری کشور را چه در بخش واردات و چه در بخش تولید تحت پوشش قرار می‌دهد و یک سامانه واحد برای بازرگانان در حوزه تجارت خارجی و فعالان اقتصادی در حوزه تجارت داخلی فراهم می‌کند. با استفاده از این سامانه انجام مبادلات تجاری به سمت مبادی قانونی هدایت خواهد شد و پدیده قاچاق کاهش خواهد یافت. برخی از مزایای این سامانه مشاهده و

پیگیری و جلوگیری از ورود تکراری اطلاعات کلیه فعالیت‌های مرتبط با امور بانکی، بیمه‌ای، حمل و نقل، اخذ مجوزها و امور گمرکی است.

«سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا و ارز»

دستگاه متولی: وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار: گمرک، ستاد، وزارت اطلاعات		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
بند ۶ ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۲۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: هدف از ایجاد این سامانه شناسایی تمام انبارها و مراکز نگهداری کالای کشور، تسهیل فرایندهای الکترونیکی از قبیل صدور بارنامه آنلاین و بیمه آتش سوزی از طریق سیستمی کردن این فرآیندها، ثبت ورودی و خروجی کالای هر واحد نگهداری کالا و اخذ گزارش از میزان موجودی کالا در تمامی واحدهای نگهداری کالای کشور از جمله اهداف این سامانه هستند که خود در نهایت به اهداف کلانی همچون مبارزه با احتکار و قاچاق کالا و ارز از طریق رصد دقیق جریان کالا در انبارهای کشور ختم می‌شوند.

«سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری»

دستگاه متولی : وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار : گمرک، ستاد، اتاق بازرگانی و وزارت اطلاعات		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
بند ت ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: این سامانه به منظور ساماندهی امر صدور، تمدید و ابطال کارت‌های بازرگانی و جلوگیری از سوءاستفاده از آن‌ها از طریق کنترل رشته و میزان فعالیت و سقف اعتباری آنها متناسب با رتبه اعتباری مربوط و همچنین تهیه، تنظیم و اعلام شاخص‌های مورد نیاز جهت اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی راه اندازی شده است.

«سامانه شناسه کالا»

دستگاه متولی: وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار: ستاد، وزارت اطلاعات، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و ...		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	آئین‌نامه اجرایی شناسه کالا و رهگیری کالا موضوع ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۶/۲۳

تعریف: سامانه شناسه کالا سامانه‌ای است به منظور تولید، تخصیص و مدیریت شناسه کالا و مرتبط کردن آن با شناسنامه کالا در سراسر زنجیره تأمین. سامانه شناسه کالا به گونه‌ای طراحی و اجرا شده تا فرآیندهای درخواست و صدور شناسه کالا را در بر گرفته و امکان استعلام شناسه کالا را برای سامانه‌های مرتبط فراهم نماید. هدف از راه‌اندازی این سامانه، جمع‌آوری و استفاده سیستمی از اطلاعات کالا، ایجاد زبان مشترک و قابل درک برای تمام سامانه‌های تجاری در خصوص کالا/خدمات مورد معامله می‌باشد که از طریق سامانه شناسه کالا به صورت متمرکز و استاندارد و یکپارچه و در عین حال سهل الوصول و با مشارکت ذی‌نفعان اصلی صورت می‌گیرد. کلیه واردکنندگان و تولیدکنندگان مشمول اجرای طرح می‌باشند.

«سامانه شناسه رهگیری»

دستگاه متولی : وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار : دستگاه‌های ذی‌ربط		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	آیین‌نامه اجرایی شناسه کالا و رهگیری کالا موضوع ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۶/۲۳

تعریف : سامانه شناسه رهگیری با ثبت اطلاعات شناسه رهگیری هر واحد کالا در بدو ورود به زنجیره و اتصال این شناسه ها به فرآیند تجاری در سامانه جامع تجارت، امکان استعلام و بررسی اطلاعات هر واحد کالا را تامین می‌نماید. طرح رهگیری کالا با تکیه بر اصل توزیع مسئولیت در طول زنجیره و نیز تقارن اطلاعاتی (وجود اطلاعات شناسه کالا، رهگیری و اطلاعات مکانی و مالکیتی کالا به صورت تجمیعی) در تلاش است تا با شفاف‌سازی زنجیره تجاری کشور به عنوان ابزاری مفید برای شناسایی و کشف کالای قاچاق ایفای نقش نماید.

سامانه رهگیری اطلاعات مربوط به پیشروی محصول این ارقام در طول زنجیره تامین، از تولید کننده، عمده‌فروش، توزیع کننده، تدارکات تا در نهایت مصرف کننده نهایی را ارائه می‌دهد. هدف از این سامانه ارائه اطلاعات به منظور مدیریت اثربخش کنترل و تأمین امنیت زنجیره تامین و جلوگیری از بروز قاچاق است. همچنین اطلاعات ارائه شده توسط این سامانه به مقامات اجرایی برای شناسایی افرادی که محصولات را به طور مشکوک به کار گرفته و نیز به منظور شناسایی محل وارد شدن این نوع محصولات به زنجیره تامین مشروع، کمک می‌نماید.

«سامانه ضوابط کالایی (تجاری)»

دستگاه متولی: وزارت صنعت، معدن و تجارت		
دستگاه‌های همکار: گمرک جمهوری اسلامی ایران و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱- ماده ۱۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲- بند الف ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	تبصره ۱ ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: سامانه ضوابط تجاری (کالایی) به عنوان یکی از زیرسامانه‌های سامانه جامع تجارت و در اجرای بند الف ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تبصره ۱ ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در دستور کار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفت.

اهداف و کارکرد سامانه ضوابط تجاری

- ۱- اعمال بموقع ضوابط تجاری توسط سازمان توسعه تجارت
- ۲- ابلاغ بموقع ضوابط تجاری از سازمان توسعه تجارت به گمرکات اجرایی
- ۳- اعمال بموقع تغییرات ضوابط تجاری توسط سازمان‌های مجوز دهنده به علت سیستمی شدن ارتباط سازمان توسعه تجارت با سازمان‌های مسئول ضوابط تجاری و گمرک
- ۴- کاهش زمان فرآیند ثبت سفارش و تشریفات گمرکی به دلیل تشخیص سیستمی ضوابط تجاری علی‌الخصوص مجوزهای ورود و ترخیص

- ۵- جلوگیری از ضرر مالی سازمان‌های مجوز دهنده ناشی از تشخیص نادرست ارزیاب گمرک مبنی بر عدم نیاز به مجوز از دستگاه مربوطه
- ۶- جلوگیری از توزیع کالا در کشور بدون نظارت سازمان‌های مجوز دهنده به علت تشخیص سیستمی مجوز کالاها
- ۷- جلوگیری از ضرر اقتصادی بازرگان به علت جلوگیری از خطای تشخیص کاشناس ثبت سفارش و گمرک
- ۸- تشخیص ضوابط تجاری کالا با مراجعه بازرگان به سامانه مذکور
- ۹- دسترسی سریع به سابقه تغییرات مقررات وضع شده بر روی کالا
- ۱۰- کاهش کاغذ بازی اداری
- ۱۱- تسهیل فرآیند تجارت

دستگاه‌های همکار: ستاد، گمرک، پلیس راهور، دامپزشکی، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
بند ب ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	مواد ۱۱ الی ۲۲ (بند ث) آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

«سامانه‌های مرتبط با حمل و نقل (دریایی و زمینی)»

تعریف: هدف از ایجاد سامانه‌های حمل و نقل، نظارت و کنترل هوشمند بر حمل و نقل جاده‌ای و دریایی است. با راه اندازی این سامانه‌ها می‌توان بر روند حمل کالا، نحوه حمل کالا، مبدا و مقصد کالا، ماهیت کالا و ... به صورت هوشمند نظارت کرد.

«سامانه‌های مرتبط با عملیات گمرکی»

دستگاه متولی: گمرک جمهوری اسلامی ایران		
دستگاه‌های همکار: سازمان بنادر، استاندارد، بهداشت، شرکت‌های حمل و نقل، شرکت‌های کشتیرانی و ...		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱- بند الف ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲- بند ج ماده ۳۸ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور	مواد ۲۸ و ۲۹ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: سامانه‌های گمرک به جهت ارتباط بین ارباب رجوع و گمرک برای ترخیص کالاهای وارداتی و صادراتی بر پایه شبکه اینترنت راه اندازی شده است. در گذشته برای ترخیص کالا از روش‌های سنتی استفاده می‌شد که این روش سبب ایجادهای صف‌های طولانی در گمرکات شده و نارضایتی مراجعین را در پی داشت. با راه‌اندازی این سامانه بسیاری از مراحل ترخیص کالا به صورت اینترنتی انجام شده از رفت و آمدهای غیر ضروری به گمرک جلوگیری می‌شود.

«سامانه ارزی»

دستگاه متولی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران		
دستگاه‌های همکار: وزارت صنعت، معدن و تجارت، گمرک ج.ا.ا، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و وزارت اطلاعات		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	مواد ۵ الی ۱۰ (بندت) آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف: هدف از راه اندازی سامانه‌های ارزی رصد مبادلات ارزی در کشور است. این سامانه‌ها با شناسایی بازیگران اصلی حوزه ارز که شامل واردکنندگان، صادرکنندگان، صرافی‌ها و... می‌باشد، سعی دارد تا ضمن ایجاد شفافیت در این حوزه، منابع ارزی را نیز مدیریت کرده و به سمت مصارف قانونی هدایت نماید تا ضمن جلوگیری از تامین مالی کالای قاچاق از خروج سرمایه و تامین مالی اقدامات نامشروع و... نیز جلوگیری شود.

«سامانه ردیابی و کنترل اصالت محصولات سلامت محور (TTAC)»

دستگاه متولی : وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
دستگاه‌های همکار : دستگاه‌های ذی‌ربط		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱- ماده ۵، ۶، ۱۳، ۲۷ و ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱- آیین‌نامه اجرایی مواد ۵، ۶، ۱۳ و ۲۷ قانون	مواد ۵ و ۶: ۱۳۹۵/۰۴/۲۳
۲- قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور	۲- دستورالعمل تبصره ۴ ماده ۱۸ قانون	ماده ۱۳: ۱۳۹۵/۰۶/۲۳
		ماده ۲۷: ۱۳۹۵/۰۴/۱۹
		تبصره ۴ ماده ۱۸: ۱۳۹۵/۱۱/۱۹

تعریف: سامانه جامع فرآورده‌های سلامت با هدف نظارت بر تأمین، تولید، توزیع و عرضه فرآورده‌های اصیل در سطح کشور راه‌اندازی شده است. این سامانه با جلوگیری از تحویل داروی تقلبی، قاچاق و تاریخ مصرف گذشته ضمن حفظ سلامتی بیمار، در حوزه‌های دیگر همچون مدیریت هزینه‌ها در نظام سلامت و بیمه‌های درمانی، مدیریت بازار دارویی و پیش‌بینی کمبودها از ضروریات مبارزه با قاچاق و تقلب در حوزه دارو می‌باشد.

«سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق»

دستگاه متولی: ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و وزارت اطلاعات		
دستگاه‌های همکار: کلیه دستگاه‌های عضو ستاد		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
تبصره ۳ ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۶/۰۴/۲۳

تعریف: این سامانه در حقیقت با تقاطع گیری اطلاعات دریافتی و استفاده از تمام داده‌های حوزه تجارت داخلی و خارجی و با طراحی الگوریتم‌های شناسایی کالای قاچاق و پیاده سازی آنها موجبات شناسایی عوامل قاچاق، رفتار قاچاق و مصادیق قاچاق را فراهم می‌آورد. افزایش ضریب کشف قطعی کالای قاچاق و تخلفات، تسریع در فرایند کشف، تمرکز منابع مالی و انسانی و اطلاعات بر روی پرونده‌های کلان تخلف و قاچاق و هدایت و برنامه‌ریزی مؤثر و هوشمندانه در اقدام بر روی نمونه‌های قاچاق از جمله مزایای استقرار کامل این سامانه است. نکته مهم در خصوص این سامانه غیرفرآیندی طراحی شدن آن است، بدین معنی که فرآیند خاصی را تحت پوشش قرار نمی‌دهد و صرفاً اقدام به شناسایی فرآیند «خلاف قاچاق» می‌نماید که این امر مستلزم ایجاد سامانه‌های مورد نیاز و سپس به اشتراک گذاری داده‌ها و اطلاعات مورد نظر است.

ملاحظه:

- استقرار و بهره‌برداری کامل از سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق منوط به راه‌اندازی تمامی سامانه‌ها و تبادل اطلاعات آنها با سامانه شناسایی است.
- بسیاری از نمونه‌های کلان وزارت اطلاعات در طی سالهای اخیر بر اساس تقاطع گیری اطلاعات واصله (هر چند به صورت ناقص) کشف شده است.

«سامانه پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز»

دستگاه متولی : مرکز فناوری اطلاعات قوه قضائیه		
دستگاه‌های همکار : سازمان تعزیرات حکومتی، نمایندگی قوه قضائیه در ستاد		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۷۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	آیین‌نامه اجرایی ماده (۷۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۴/۰۲/۱۵

تعریف : به استناد ماده ۷۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به منظور ثبت و دسترسی سریع به سوابق محکومان و ارائه آن به مراجع ذیربط، پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز در مرکز فن‌آوری اطلاعات قوه قضائیه تشکیل گردیده است.

در این پایگاه اطلاعات پرونده‌های قاچاق کالا و ارز (مشخصات محکوم، کلاسه پرونده، شماره دادنامه قطعی و نوع محکومیت) بر اساس ۱۲۳ عنوان مجرمانه مطروحه که در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز وجود داشته تعریف شده است و دسترسی لازم برای بهره برداری از این اطلاعات برای دادگستریهای سراسر کشور، دادستان کل، معاون پیشگیری از وقوع جرم و شعب رسیدگی کننده در دادگستریها ایجاد شده است.

«سامانه جامع پرونده‌های قاچاق کالا و ارز»

دستگاه متولی : سازمان تعزیرات حکومتی		
دستگاه‌های همکار : ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۱۱ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۳۰ آئین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف : تمامی فرآیند رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز اعم از اعلام شکایت، تشکیل پرونده‌های قضایی و تعزیراتی، تعیین شعبه رسیدگی کننده، مکاتبات، استعلامات، دستورات، صدور رأی و ابلاغ‌ها در مراحل رسیدگی اعم از بدوی و تجدید نظر و همچنین مراحل اجرای آن می‌بایست از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز انجام شود.

«سامانه یکپارچه اموال تملیکی»

دستگاه متولی : سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی		
دستگاه‌های همکار : ناجا، تعزیرات حکومتی، دادگستریها، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ...		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
ماده ۵۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۱۹ آئین‌نامه اجرایی مواد ۵۵ و ۵۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۵/۰۳

تعریف : به منظور مستندسازی الکترونیک اطلاعات اموال ناشی از قاچاق، سامانه یکپارچه اموال تملیکی توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی ایجاد و ارتقاء یافته است. در این سامانه کلیه اطلاعات مربوط به ارزیابی، ارزشگذاری کالا و عرضه، فروش به شرط صدور، امحاء و استرداد اموال وجود دارد و در اجرای ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز دسترسی لازم برای بهره برداری از آمار و اطلاعات موجود در این سامانه نیز داده شده است.

« سامانه‌های مرتبط با پیشگیری از قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی یارانهای »

دستگاه متولی : وزارت نفت		
دستگاه‌های همکار : وزارت راه و شهرسازی، گمرک ج.ا.ا، سازمان امور مالیاتی، وزارت کشور، وزارت نیرو، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱- بند ج ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲- تبصره ۴ ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱- تبصره ۲ ماده ۳ آئین‌نامه مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲- مواد ۴۴ و ۴۵ آئین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف :

۱- سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) :

با راه‌اندازی سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) کنترل اسناد منشأ محموله صادراتی مشتقات نفتی در گمرک به شکل مکانیزه انجام و ضمن جلوگیری از جعل و دستکاری اسناد منشأ صادراتی (فاکتور فروش و ...) و ارائه مکرر اسناد منشأ و مطابقت حجم ظرفیت تولیدی مندرج در پروانه واحدهای تولیدی با میزان صادرات سالانه، استهلاك مکانیزه اسناد منشأ در گمرک و کاهش احتمال بروز خطای انسانی، در صادرات مشتقات نفتی محقق شده است.

۲- سامانه پیمایش (تخصیص سوخت به ناوگان حمل و نقل بر مبنای مسافت طی

شده):

این سامانه به منظور اجرای طرح «تخصیص سوخت به ناوگان حمل و نقل بر مبنای پیمایش» و مبتنی بر اطلاعات اسناد حمل بار راه‌اندازی شده است.

۳- سامانه تجارت آسان:

سامانه تجارت آسان، وظیفه دریافت درخواست‌ها، تخصیص و اعلام سهمیه فرآورده‌های نفتی (۴ فرآورده اصلی) در تمامی حوزه‌های مصرف (کشاورزی، صنعت، معدن، تولید نیرو و حمل و نقل) به جز حمل و نقل جاده‌ای را بر عهده دارد.

۴- سامانه ارسال و رسید نیروگاه:

این سامانه مسئولیت ثبت مشخصات ناوگان و نوع فرآورده‌های نفتی (سوخت مایع) ورودی به نیروگاه‌های کشور را بر عهده دارد و از طریق این سامانه قابلیت کنترل فرآورده‌های تحویلی به نیروگاه‌ها به وجود آمده و از تخلفات قبلی در این زمینه پیشگیری می‌شود.

۵- سامانه ثبت اطلاعات میزان و مشخصات فرآورده‌های نفتی مکشوفه تحویلی

به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی:

سامانه سام از اواخر سال ۱۳۹۵ در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی راه‌اندازی شد و وظیفه ثبت اطلاعات میزان و مشخصات فرآورده‌های نفتی مکشوفه تحویلی به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی مکشوفه تحویلی به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی را بر عهده دارد. با راه‌اندازی این سامانه شفافیت لازم در میزان فرآورده‌های نفتی مکشوفه توسط ناجا و تحویلی به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایجاد شده است.

«سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب)»

دستگاه متولی : سازمان بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران دستگاه‌های همکار : وزارت صنعت، معدن و تجارت، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و وزارت اطلاعات		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
۱-صدر ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز + تبصره ۳ ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲-بند ۳ ماده ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	ماده ۲۷ آئین‌نامه مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۳۹۵/۰۴/۲۳

تعریف : سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) توسط سازمان بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران طراحی شده تا صدور بیمه نامه‌ها از جمله بیمه نامه شخص ثالث، بیمه نامه‌های باربری (وارداتی، صادراتی، ترانزیت داخلی و خارجی)، بیمه آتش سوزی، بیمه تأمین تعهدات شرکتهای حمل و نقل در قبال گمرک و بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی و ... را ساماندهی کند.

« سامانه جامع داده‌های کشاورزی (پرتال کشاورزی) »

<p>دستگاه متولی : وزارت جهاد کشاورزی</p> <p>دستگاه‌های همکار : ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت اطلاعات</p>		
۱- مستند قانونی:	۲- مستند آیین‌نامه اجرایی:	۳- تاریخ ابلاغ آیین‌نامه:
<p>۱- ماده ۲۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی</p> <p>۲- ماده ۴۸ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور</p> <p>۳- ماده ۵، ۶ و ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز</p>	<p>۱- آیین‌نامه اجرایی قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی</p> <p>۲- تصویب نامه هیأت وزیران پیرامون ماده ۴۸ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور</p> <p>۳- آیین‌نامه اجرایی مواد ۵، ۶ و ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز</p>	<p>- قانون افزایش بهره‌وری : ۱۳۹۴/۰۴/۲۱</p> <p>- مواد ۵ و ۶ : ۱۳۹۵/۴/۲۳</p> <p>- ماده ۱۳ : ۱۳۹۵/۰۶/۲۳</p>

تعریف : استقرار سامانه جامع داده‌های کشاورزی (پرتال کشاورزی) در اجرای قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی و قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی

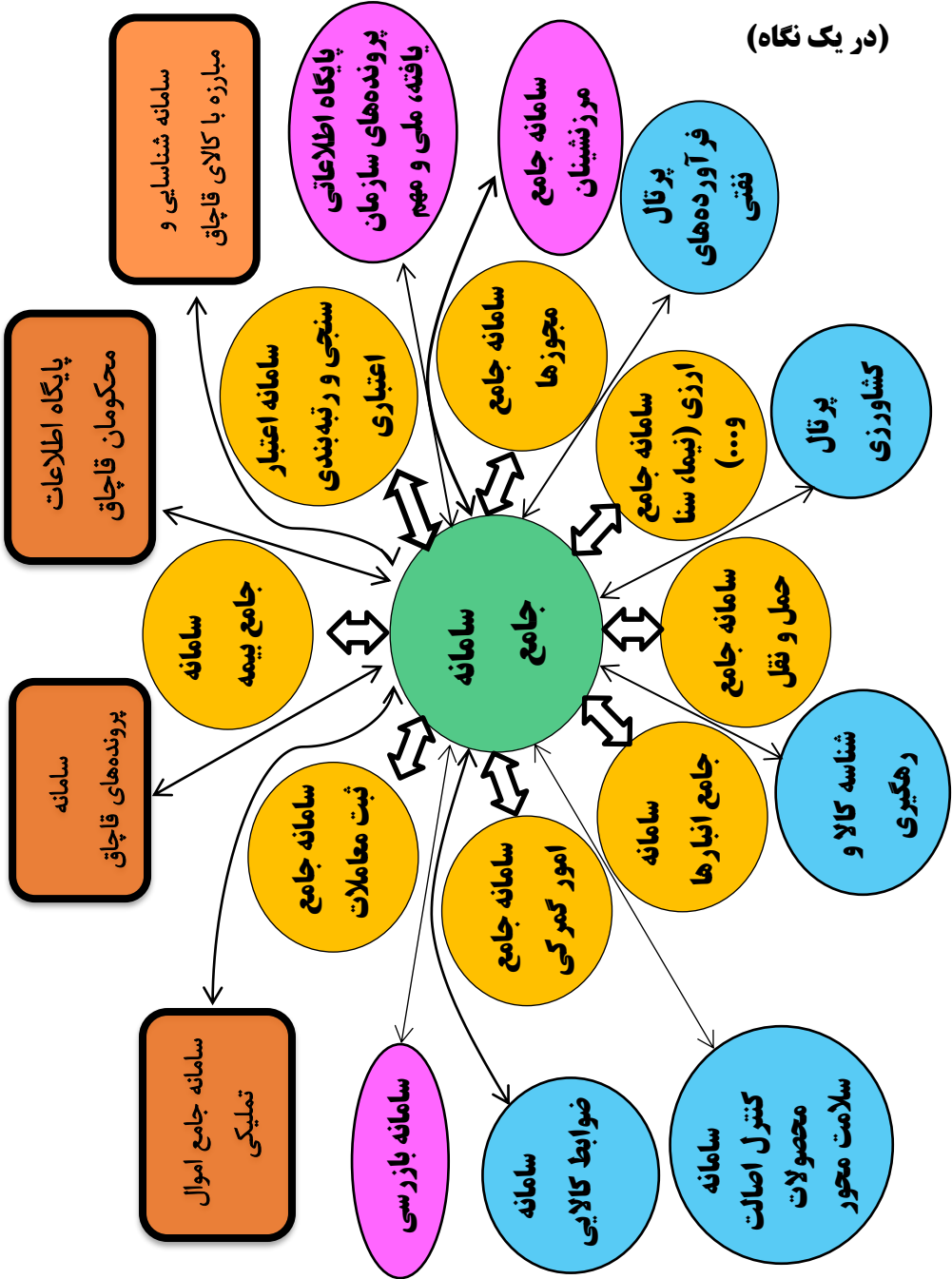
کشور، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و نقشه راه دولت الکترونیک و ضوابط فنی آن در دستور کار وزارت جهاد کشاورزی قرار گرفت. از جمله پروژه‌های این سامانه به شرح زیر است:

- ایجاد پنجره واحد کشاورزی (IX کشاورزی)
- ایجاد سامانه متمرکز مجوزهای تجارت خارجی (واردات و صادرات)
- ایجاد سامانه مجوزهای فعالیتهای کشاورزی (مجوزها، پروانه ها و استعلامات)
- ایجاد سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی
- تبادل اطلاعات IX با سایر بانکهای اطلاعاتی مجموعه‌های وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های ذی‌مدخل در امر تجارت داخلی و خارجی

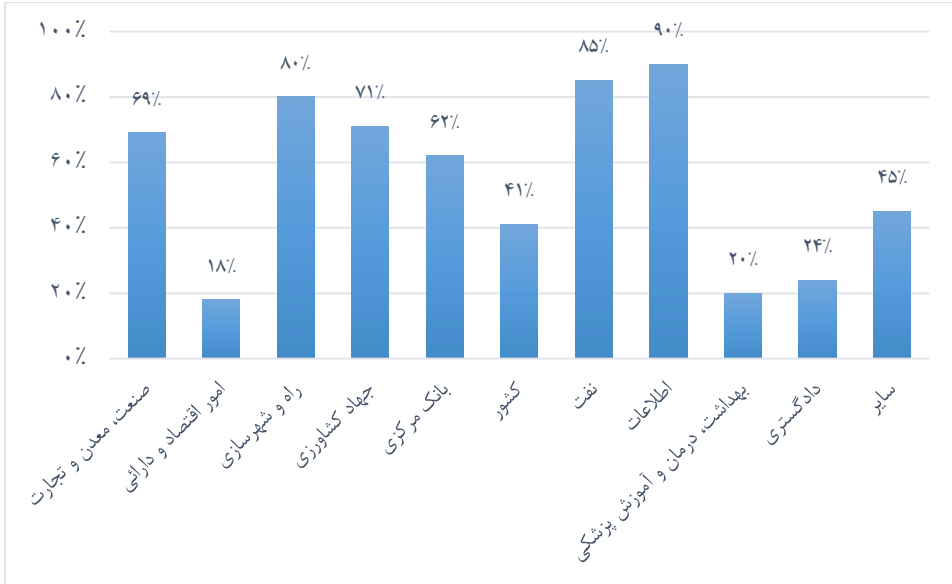
این سامانه مأموریت‌های تمام واحدهای زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی از جمله دامپزشکی، مرکز اصلاح نژاد، شرکت پشتیبانی امور دام، شرکت بازرگانی دولتی، سازمان تعاون روستایی، صندوق بیمه محصولات کشاورزی، سازمان شیلات و ... را پوشش می‌دهد. از جمله کارکردهای مهم این ابرسامانه، مبارزه با مفسد اقتصادی (زمین خواری، تغییر کاربری اراضی کشاورزی) و مبارزه با قاچاق کالاهای کشاورزی (رهگیری و ردیابی) و تسهیل تجارت در حوزه کشاورزی است.

سامانه‌های قانون مبارزه با قاچاق کالا

(در یک نگاه)

وضعیت عملکرد دستگاه‌های مجری قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

اهم مشکلات موجود در پیشبرد سامانه‌ها

از مهم‌ترین مشکلات موجود در پیشبرد سامانه‌های موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. عدم تخصیص بودجه و منابع انسانی متخصص کافی از سوی دستگاه‌ها
۲. عدم وجود اراده کافی و در برخی موارد مخالفت مسئولان و متولیان در راستای اجرای امور
۳. تغییرات مکرر مدیران و مسئولان مربوطه

وضعیت پیشرفت و موانع پیش روی سامانه‌های حوزه قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

۱- سامانه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۹۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم ارائه اطلاعات از سمت گمرک جمهوری اسلامی ایران در خصوص مجموع کل تراکنش‌های گمرکی، مجموع بدهی گمرکی و مجموع تخلفات گمرکی برای سال‌های مختلف یا به صورت تجمیعی در حوزه رتبه‌بندی.

۲- سامانه تجارت خارجی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۸۰%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم تبادل اطلاعات موثر با سامانه توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران مطابق با مواد ۳۲ و ۳۵ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز.
- عدم اراده کافی در دولت در خصوص رفع چالش ارتباط مستقیم گمرک (در فرآیند تشریفات گمرکی)، بانک‌های عامل تحت نظارت بانک مرکزی (در فرآیند تخصیص

- ارز) و شرکت‌های حمل و نقل تحت نظارت وزارت راه و شهرسازی (در فرآیند حمل و نقل بین‌الملل) با بازرگان بر خلاف تبصره ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز.
- عدم توسعه/ استقرار کامل سامانه‌ها در برخی از دستگاه‌ها عملاً مانع پیشرفت سامانه جامع تجارت در آن حوزه است. به طور مثال عملیات لجستیک بین‌الملل، عملیات ارزی و عمیات بیمه‌نامه باربری در سامانه جامع تجارت تا زمان استقرار کامل سامانه جامع حمل و نقل در وزارت راه، سامانه جامع ارزی در بانک مرکزی و سامانه جامع بیمه در بیمه مرکزی.
 - عدم تخصیص بودجه کافی توسط دولت جهت توسعه سامانه.

۳- سامانه رهگیری (تجارت داخلی):

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۶۰٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم وجود الزام اجرایی مناسب جهت همکاری فعالین تجاری در ثبت اطلاعات مانند محدود شدن تخصیص ارز به وارد کنندگان و یا کاهش سهمیه مواد اولیه تولیدکنندگان در صورت عدم شفافیت توسط وزارت صمت.
- عدم استفاده بازرسی (بازرسی استانی وزارت صمت، تعزیرات، بازرسی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ...) از اطلاعات موجود در سامانه‌ها در زمان بازرسی و الزام نشدن فعالین تجاری به ثبت اطلاعات در سامانه‌ها.
- عدم وجود زنجیره تامین و توزیع مشخص با ضوابط و دستورالعمل‌های مدون در گروه‌های کالایی مختلف در وزارت صمت.

- زمان بر بودن اجرای رصد زنجیره تجاری در هر گروه کالایی به علت مشکلات فرآیندی و عدم وجود ساختار مناسب در زنجیره تجاری و همچنین شرایط و نیازمندی‌های متفاوت هر گروه کالایی.
- عدم وجود ساختار یکسان اطلاعات کالایی در سامانه‌های مختلف و مشکل بودن تبادل اطلاعات میان سامانه‌ها (شناسه‌های HS، ISIC، شناسه کالا و ...) توسط وزارت صمت.
- عدم وجود زیرساخت مناسب جهت کنترل زنجیره نهایی عرضه کالا و تحویل کالا به مصرف کنندگان (به طور مثال توسعه زیرساخت پایانه‌های فروشگاهی سازمان امور مالیاتی امکان کنترل عرضه کالا به مصرف کنندگان را فراهم می‌کند).
- عدم توسعه سامانه‌ها در برخی از دستگاه‌ها عملاً مانع پیشرفت سامانه جامع تجارت در بخش تجارت داخلی شده است. به طور مثال عملیات لجستیک داخلی در سامانه جامع تجارت تا زمان راه اندازی کامل سامانه جامع حمل و نقل در وزارت راه، به سرانجام نخواهد رسید.
- مشکلات موجود در دریافت اطلاعات از مبادی ورود کالا به کشور به علت عدم همکاری گمرک در ارائه اطلاعات ترخیص کالا و زمان بر بودن تغییرات زیرساختی جهت ارائه اطلاعات تولید کالا توسط سامانه بهین یاب.

۴- سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۶۲%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- منوط نشدن صدور بیمه نامه برای تمامی انواع واحد (واحدهای صنعتی و غیر صنعتی) به استعلام کدپستی از سامانه انبار توسط بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- موازی کاری گمرک در فرایند ثبت نام انبار در سامانه خود و عدم دریافت اطلاعات انبار از سامانه انبار و تبادل مستقیم اطلاعات با سایر دستگاه‌ها از جمله سازمان بنادر

- در خصوص اطلاعات قبض انبار (رسید) و بیجک (حواله) که باید از سامانه انبارها دریافت شود.
- عدم وجود ابزارهای اجرائی لازم برای پیاده سازی و الزام انبارداران به ثبت رسید و حواله توسط وزارت صمت.
 - عدم همکاری شرکت انبارهای عمومی نسبت به ارسال اطلاعات اسناد انبارداری خود (رسید و حواله و ...)
 - عدم همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نسبت به ساماندهی انبارهای تحت حاکمیت خود و ارسال اطلاعات واحدها و اسناد انبارداری.
 - ناقص بودن آدرس‌های کد پستی به دلیل عدم ارائه سرویس استعلام اطلاعات مکانی (موقعیت جغرافیایی) توسط شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در سامانه انبار و عدم ساماندهی محله‌ها و نشانه گذاری (پلاک کوبی) معابر، خیابان‌ها و ساختمان‌ها توسط شهرداری‌ها.

۵- سامانه شناسه کالا:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۴۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم همکاری و توسعه زیرساخت مناسب توسط سازمان غذا و دارو در خصوص استفاده از شناسه کالا در کالاهای مشترک این سازمان و وزارت جهاد کشاورزی.
- وجود سیستم‌های کدگذاری مختص خود یا اشتراکی میان چند سازمان و انتظار استفاده از همین سیستم کدگذاری به عنوان شناسه کالا که موجب عدم یکپارچگی و جزیره‌ای شدن شناسه کالا می‌شود.

- وابسته کردن بهره‌برداری شناسه کالای مسکوکات به راه اندازی فاکتورهای متحدالشکل و اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده با توافق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دفتر امور خدمات بازرگانی.
- عدم همکاری گمرک در استفاده مناسب از شناسه کالا و ملزم نمودن بازرگان به انجام تشریفات گمرکی بر اساس شناسه کالا.
- عدم همکاری ذی‌نفعان کالاهای مشمول در حوزه نفت و گاز دارای زنجیره تجاری تخصصی و محدود و زیر نظر دولت.
- عدم امکان اخذ شناسه کالا برای برای حجم قابل توجهی از کالاها توسط دفاتر تخصصی وزارت صمت و عدم پیگیری دفتر امور خدمات بازرگانی.
- عدم استفاده مناسب از شناسه کالا توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران، سامانه تدارکات الکترونیک دولت، بیمه مرکزی و مالیات و سازمان غذا و دارو.

۶- سامانه پنجره واحد امور گمرکی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۱۰٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم وجود عزم کافی در مسئولین گمرک ج.ا.ا در اعمال تغییرات لازم در رویه‌های سامانه مطابق با قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز.
- عدم همکاری گمرک در استفاده مناسب از شناسه کالا و ملزم نمودن بازرگان به انجام تشریفات گمرکی بر اساس شناسه کالا.

- مشکلات موجود در دریافت اطلاعات از مبادی ورود کالا به کشور به علت عدم همکاری گمرک در ارائه اطلاعات ترخیص کالا.
- عدم ارائه سرویس‌های پایدار توسط گمرک ج.ا.ا که موجب عدم شناسایی و تفکیک کالاهای قاچاق از غیرقاچاق شده است و تمامی کالاها تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرند.
- همکاری ضعیف گمرک جمهوری اسلامی ایران جهت تبادل اطلاعات لازم با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- عدم همکاری موثر گمرک در دریافت اطلاعات اسناد حمل از بستر خوشه وزارت راه و شهرسازی در بهره‌برداری کامل از خوشه تبادل اطلاعات حمل و نقل.

۷- سامانه جامع بیمه‌های بازرگانی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۶۲٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم ارائه سرویس‌های پایدار توسط گمرک ج.ا.ا که موجب عدم شناسایی و تفکیک کالاهای قاچاق از غیرقاچاق شده است و تمامی کالاها تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرند.
- عدم همکاری مناسب شرکت‌های بیمه با بیمه مرکزی در تبادل برخط اطلاعات و نظارت بر منوط‌سازی‌های لازم که موجب خدشه به نظارت برخط بر صدور بیمه‌نامه‌های مشکوک به قاچاق شده است.
- عدم راه اندازی کامل سامانه جامع حمل و نقل توسط وزارت راه و شهرسازی که موجب عدم شناسایی سیستمی اسناد حمل و نقل در زمان صدور بیمه‌نامه گردیده است.

۸- سامانه یکپارچه اموال تملیکی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت اقتصاد درصد پیشرفت: ۳۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم وجود برنامه مناسب در مدیریت و استقرار سامانه

۹- سامانه ارزی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: بانک مرکزی درصد پیشرفت: ۷۰%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم تناسب توان فنی بانک مرکزی با حجم تغییرات و توسعه‌ها در سامانه ارزی به نحوی که زمان انجام پروژه‌ها به مراتب بالاتر از حد انتظار است.
- عدم بکارگیری منابع بانک مرکزی در جهت توسعه و ارتقاء سامانه‌های موجود و صرف این منابع جهت سازگاری با تغییرات بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ارزی صادره در سال‌های اخیر.
- همکاری ضعیف گمرک جمهوری اسلامی ایران جهت تبادل اطلاعات لازم با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱۰- سامانه پنجره واحد کشاورزی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت جهاد درصد پیشرفت: ۷۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

حوزه تولیدات دامی

- عدم برنامه ریزی و پیگیری مستمر اجرای طرح هویت گذاری دام زنده توسط معاونت امور تولیدات دامی و مخصوصا مرکز اصلاح نژاد دام که نتیجه آن تناقض در آمار جمعیت دامی کشور، عدم برنامه ریزی دقیق تامین نیاز کشور به خوراک دام و نیز میزان محصولات تولیدی است.

حوزه خوراک دام و طیور

- مشکلات حوزه خوراک دام و طیور که شامل ۳ مسئله زیر است:
 - ۱- سیاستگذاری‌های غلط نظیر سهمیه بندی دستی و عدم برقراری تناسب بین جوجه ریزی و خوراک قابل تامین در شرایط بحران و ... توسط وزارت جهاد کشاورزی.
 - ۲- عدم تعریف فرآیندهای نظارتی دقیق توسط وزارت جهاد کشاورزی که نتیجه آن پایین بودن هزینه خروج نهاده ها از زنجیره تعریف شده است.
 - ۳- ضعف نرم افزار سامانه بازارگاه نهاده‌های کشاورزی به دلیل ضعف فنی پیمانکار وزارت جهاد کشاورزی و شناخت کسب و کار، دولتی بودن و عدم چابکی با وجود نیاز به توسعه سریع فرآیندهای کنترلی و نظارتی، به واسطه سرعت و کیفیت پایین پیاده سازی نیازمندی ها، آسیب‌های بزرگی به منابع کشور وارد کرده است.
- عدم پذیرش مسئولیت و تغییرات مکرر مسئولیت میان بخش‌های مختلف دولت که نقشی در تامین خوراک دام داشته اند باعث بروز بحران در این حوزه شده است

حوزه تولیدات گیاهی

- عدم استقرار کامل سیستم‌های ثبت اطلاعات بهره برداران و فعالیت آن‌ها در حوزه تولیدات گیاهی و برقراری ارتباط میان سامانه‌ها به دلیل عدم مسئولیت پذیری معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی و به تبع آن عدم برآورد میزان تولید محصولات در هر سال.
- عدم وجود ابزار لازم جهت اجرای الگوی کشت با وجود ادعای معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی در خصوص تدوین الگوی آن و به تبع آن بخشی از نهاده و منابع کشور با تولید مازاد، تلف می‌شود یا با افزایش شدید قیمت که به دلیل کاهش تولید می‌باشد نارضایتی‌های عمومی به وجود می‌آید.

حوزه ایجاد درگاه پنجره واحد کشاورزی

- عدم ثبت دقیق اطلاعات توسط معاونت‌ها و دستگاه‌های تابعه وزارت جهاد کشاورزی نظیر معاونت امور تولیدات دامی و سازمان دامپزشکی کشور جهت جمع‌آوری اطلاعات مطابق با توسعه دولت الکترونیکی.

۱۱- سامانه تجارت آسان:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت نفت درصد پیشرفت: ۸۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم ارسال سیستمی و بر خط اطلاعات ماشین‌آلات کشاورزی پلاک شده توسط پلیس راهور به سامانه سدف.

۱۲- سامانه جامع حمل و نقل:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲
 متولی سامانه: وزارت راه و شهرسازی
 درصد پیشرفت: ۹۰٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم همکاری موثر گمرک در دریافت اطلاعات اسناد حمل از بستر خوشه وزارت راه و شهرسازی در بهره‌برداری کامل از خوشه تبادل اطلاعات حمل و نقل.
- همکاری ضعیف شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در ارائه سرویس‌های استعلامی شناسه فیدا و شماره پاسپورت.
- نبوده اراده کافی در بدنه حاکمیتی حمل و نقل (وزارت راه و شهرسازی و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه) در راستای اجرای آیین نامه تکالیف اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز.
- کامل نبودن زیرسامانه‌های عملیاتی سازمان‌ها در برخی از فرآیندهای کسب و کاری حمل مانند اطلاعات اسناد واردات جاده‌ای، حمل داخلی بار هوایی و فرآیندهای بندری در بنادر کوچک کشور
- ارتباط مستقیم دستگاه‌های متولی فرآیند تجاری کشور با شرکت‌های حمل و نقل تحت حاکمیت سازمان‌های تابعه وزارت راه و شهرسازی و دریافت مستقیم اطلاعات از آن‌ها بر خلاف آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (مواد ۱۴ و ۳۵).

چالش‌های اطلاعاتی-عملیاتی تبادل اطلاعات سامانه‌های سازمان بنادر و دریانوردی

- عدم تفوق در اجرای کامل دستورالعمل جامع ساماندهی شناورها و انضباط بخشی به تردهای دریایی.
- عدم تفوق در اجرای کامل دستورالعمل جامع ساماندهی تجهیز و تکمیل بنادر و اسکله‌های کشور.

- عدم تفوق در اجرای کامل ماده ۱۸ آیین‌نامه اجرای مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

چالش‌های عملیاتی-اطلاعاتی در تبادل اطلاعات سامانه‌های سازمان هواپیمایی کشوری

- عدم توسعه سامانه بار داخلی هوایی.
- عدم درج کامل اطلاعات فرستنده و گیرنده در اسناد حمل هوایی.
- عدم درج کامل و صحیح اطلاعات شناسه کالا در اسناد حمل هوایی.

۱۳- سامانه ردیابی، رهگیری و کنترل اصالت اقلام سلامت‌محور:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

درصد پیشرفت: ۳۵%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- وقوع تغییرات مدیریتی متعدد و پی‌درپی در سازمان غذا و دارو به‌عنوان متولی حاکمیتی سامانه.
- عدم اجرای طرح کنترل اصالت اقلام دارویی در بخش بستری ذیل بیمارستان‌های تابعه معاونت درمان و به تبع آن تخلقات حوزه دارو از جمله استفاده از داروهای تقلبی، قاچاق و تاریخ‌گذشته، چندبارفروشی دارو به بیمه‌های درمانی از طریق فاکتورسازی، قاچاق معکوس اقلام و ...
- عدم همکاری معاونت درمان در اجرای پروژه‌ها و موازی‌کاری در راه‌اندازی سامانه‌ها.
- عدم تعیین و نظارت بر زنجیره توزیع در داخل کشور برای تجهیزات پزشکی توسط سازمان غذا و دارو.
- عدم ارسال اطلاعات پته گمرکی توسط گمرک به سامانه تیتک.

۱۴- سامانه مدیریت پرونده‌های قاچاق کالا و ارز:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت دادگستری درصد پیشرفت: ۳۰٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عقد قرارداد مبهم با پیمانکار توسط سازمان تعزیرات حکومتی و در نتیجه عدم رعایت برنامه زمانی و مصوبات کمیته فنی.
- عدم اهتمام لازم توسط سازمان تعزیرات حکومتی جهت پیشبرد سامانه و تغییر رویکرد پیمانکار.

۱۵- سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۲ متولی سامانه: وزارت اطلاعات درصد پیشرفت: ۶۰٪

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

سازمان غذا و دارو

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان.
- عدم توجه به درخواست‌های رسمی ارائه اطلاعات به ستاد.
- عدم صدور مجوز ارائه اطلاعات (عدم هماهنگی بین مدیران ارشد با مدیران میانی در زمینه ارائه اطلاعات).
- تغییر در راهکار فنی از طرف سازمان.

سازمان ثبت احوال کشور

- عدم تامین به موقع زیرساخت سخت افزاری و نرم افزاری سمت سازمان.

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان.
- عدم توجه به درخواست‌های رسمی ارائه اطلاعات به ستاد.
- عدم صدور مجوز ارائه اطلاعات (عدم هماهنگی بین مدیران ارشد با مدیران میانی در زمینه ارائه اطلاعات).
- ذکر مشکل حقوقی در ارائه اطلاعات (سازمان با استناد به قوانین و مقررات خود را ملزم به ارائه همه یا بخشی از اطلاعات نمیداند).

بانک جمهوری اسلامی ایران

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان.
- عدم صدور مجوز ارائه اطلاعات (عدم هماهنگی بین مدیران ارشد با مدیران میانی در زمینه ارائه اطلاعات).
- تغییر در راهکار فنی از طرف سازمان.

سازمان امور مالیاتی

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان.
- ذکر مشکل حقوقی در ارائه اطلاعات (سازمان با استناد به قوانین و مقررات خود را ملزم به ارائه همه یا بخشی از اطلاعات نمی‌داند).
- وجود سیاست‌های امنیتی یا فنی در سازمان که کار توافق بر سر راهکار فنی یا پیاده سازی آن را سخت یا طولانی کرده است.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان.
- عدم توجه به درخواست‌های رسمی ارائه اطلاعات به ستاد.
- عدم صدور مجوز ارائه اطلاعات (عدم هماهنگی بین مدیران ارشد با مدیران میانی در زمینه ارائه اطلاعات)

سازمان بنادر و دریانوردی

- وجود سیاست‌های امنیتی یا فنی در سازمان که کار توافق بر سر راهکار فنی یا پیاده سازی آن را سخت یا طولانی کرده است.
- رخداد مشکلات ناخواسته فنی سمت سازمان.

سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی

- ذکر مشکل حقوقی در ارائه اطلاعات (سازمان با استناد به قوانین و مقررات خود را ملزم به ارائه همه یا بخشی از اطلاعات نمیداند)
- عدم وجود توانمندی فنی در سازمان برای ارائه اطلاعات بر مبنای راهکار توافق شده.

گمرک جمهوری اسلامی ایران

- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان
- تغییر در راهکار فنی از طرف
- عدم اهتمام کافی مسئولین سازمان پلیس ۱۰+، پلیس راهنمایی و رانندگی، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، قوه قضائیه و مرزبانی.
- عدم توجه به درخواست‌های رسمی ارائه اطلاعات به ستاد از سازمان‌های بورس و اوراق بهادار، بیمه سلامت ایران، تعزیرات حکومتی، ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان ملی استاندارد ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران.
- وجود سیاست‌های امنیتی یا فنی در شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران و مرکز توسعه تجارت الکترونیکی که کار توافق بر سر راهکار فنی یا پیاده سازی آن را سخت یا طولانی کرده است.

۱۶- سامانه یکپارچه مدیریت بازرسی:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۷ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۹۷%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- مشکل بودجه برای تامین سخت افزارهای مورد نیاز بازرسان مثل تبلت و ...

۱۷- سامانه ضوابط تجاری ایران:

تاریخ شروع (سال): ۱۳۹۶ متولی سامانه: وزارت صمت درصد پیشرفت: ۶۸%

مهم‌ترین مانع پیشرفت کار:

- عدم همکاری دفتر مقررات صادرات و واردات جهت درج ضوابط تجاری صادرات،

ترخیص، ترانزیت در سامانه ضوابط تجاری.

- عدم همکاری دفتر مقررات صادرات و واردات جهت ارسال اطلاعات تاریخچه

اولویت کالایی به

رویکرد کشور در مبارزه با قاچاق عمدتاً مبتنی بر برخوردهای موردی با قاچاقچیان بوده و مقوله پیشگیری مغفول مانده است و نیز روش‌ها در شناسایی و برخورد نیز عمدتاً انسان‌محور و مبتنی بر اسناد کاغذی استوار است که با توجه به قابلیت تبانی و جعل، ناکارآمد می‌باشند.

آنچه در این سند تقدیم می‌گردد طرح کلان سامانه‌های قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است که در صورت اجرای کامل ضمن تغییر متدولوژی مبارزه از سنتی و انسان‌محور به سیستمی و هوشمند، باعث خواهد شد که علاوه بر برخورد با متخلفان و قاچاقچیان، با زمینه‌ها و بسترهای تخلف و قاچاق نیز برخورد شده و بسیاری از شگردها و روش‌های قاچاق به کلی مسدود گردد و رویکرد پیشگیرانه در اولویت مبارزه با قاچاق قرار گیرد.